

NINCS MÁS HÁTRA, MINT: ELŐRE!

TARTALOMJEGYZÉK

- 2 TŐZSÉR ÁRPÁD: POZSONYI ŐRJÁRAT
- 3 PINTES GÁBOR: NINCS MÁS HÁTRA, MINT: ELŐRE!
- 4 KOSSÁR GEORGINA: SZERETEM A KIHÍVÁSOKAT. BESZÉLGETÉS ALBERT SÁNDOR EGYETEMI TANÁRRAL
- 6 CSICSAY ALAJOS: 25 ÉVES A KATEDRA. MIT JELENT SZÁMOMRA A KATEDRA?
- 7 ALBERT SÁNDOR: A MUNKAALAPÚ ÉS TUDÁSALAPÚ TÁRSADALOMRÓL
- 8 TŐZSÉR ÁRPÁD: POZSONYI ŐRJÁRAT (FOLYTATÁS A 2. OLDALRÓL)
- 9 HORVÁTH GÉZA: „ALATTAD A FÖLD, FÖLÖTTED AZ ÉG, BENNED A LÉTRA.” (RENDAHAGYÓ MEGEMLEKEZÉS HECHT ANNÁRÓL)
- 11 INGRID ALFÖLDYOVÁ – TOMÁŠ FICEK: A MAGYAR ÉS A SZLOVÁK TANÍTÁSI NYELVŰ ALAPISKOLÁK ÖTÖDIK ÉVFOLYAMÁBAN VÉGZETT TUDÁSSZINTMÉRÉS (TESZTELÉS: T5-2016) EREDMÉNYEINEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA
- 15 HORVÁTH GÉZA: HELYESEN MAGYARUL A MATEMATIKAÓRÁN ISI
- 17 CSÁKY ANTAL: HIBAELEMZÉS A VALÓSÁGKÖZELI MATEMATIKAI FELADATOK MEGOLDÁSAIBAN
- 19 HLAVATY KITTI: KLASSZIKUS FESTMÉNYEK NEM KLASSZIKUS SZEREPBEN
- 21 KALOCSÁNYI MÓNIKA: NEMES NAGY ÁGNES BORS NÉNI KÖNYVE CÍMŰ MŰVÉNEK BÁB- ÉS DRAMATIKUS JÁTÉKOKKAL VALÓ IRODALOM-PEDAGÓGIAI FELDOLGOZÁSA
- 24 SZERDI ILONA: NYELVTANÓRÁN IS JÁTÉKOSANI
- 25 CSICSAY ALAJOS: A 2017-ES ÉV MADARA
- 27 STIRBER LAJOS: 15 ÉVES A KOMÁROMI GAUDIUM VEGYES KAR ÉS HANGSZERES KAMARAEGYÜTTES (V.)
- 28 PÁZMÁNY ANNAMÁRIA: ÉRIK A SZŐLŐ...
- 30 PETERNAI ZSUZSANNA: MI AZ eTWINNING PROGRAM?
- 32 ZANOLETTI ÁDÁM: VOLT EGYSZER EGY GYERMEKSZÍNJÁTSZÓ CSOPORT. A CSILLAG-SZÓRÓ 25 ÉVE
- 34 TEHETSÉGEK
- 35 ISKOLAHÍREK
- 37 HÁZUNK TÁJA

Visszatekintve az előző iskolai évre, bátran nyugtázhatjuk, hogy valami ismét megmozdult. Ismét olyan erők szabadultak fel (és el), melyek hatását csak a jövőben tapasztaljuk majd. Több mint másfél évtized állt a szlovákiai pedagógusközösség rendelkezésére, hogy napirendre térjen a Millennium-tervezet (projekt) eszméi, víziói és célkitűzései terén. Erre újra szembe találjuk magunkat egy hasonló, de jóval terjedelmesebb anyaggal (több mint 280 oldal), aminek szerzői a (szó szerinti fordításban) „Tanuló Szlovákia” nevet adták. Maga a dolgozat 2017. március 15-én került nyilvánosságra, és elég heves fogadtatásban volt része. A teljesség kedvéért jegyezném meg, hogy a leendő nevelési-oktatási reform alapdokumentumát megelőzték annak tézisei, melyekről különböző szinten folyt már vita és konzultáció. A végleges (publikált) anyag ennek a folyamatnak az eredménye, és nem vagyok biztos benne, hogy minden esetben javítani sikerült az eredeti téziszhez képest.

Foglalkozunk viszont inkább azzal, hogy mire való egy ilyen terjedelmes dolgozat, és miként érinti a mindennapok felvidéki pedagógusát! Már a korábban említett Millennium-tervezettel is volt egy nem elhanyagolható probléma: sokan úgy értelmezték, hogy az pontosan előírja mindenkinek, mit és hogyan kell csinálnia. S akkor majd minden jó lesz, és az iskoláink, diákjaink, tanáraink rögtön „világi” színvonalat fognak megütni. Óriási tévedés mindez, s tartok tőle, hogy a több mint másfél évtized alatt semmit sem változott (javult) e tekintetben az érintettek köre. Vagy legalábbis annak többsége. Számomra érthetetlen, hogy miért jobb az valakinek, hogy úm. „tollbamondják” neki, mit és hogyan tanítson, és minden, ami ettől eltér, az már eretnokség, spekuláció, zagyvaság. Aki olvassa az efféle dolgozatokat, annak nem csak a szöveget kell értelmeznie, de fogékonyak kell lennie a sorok közötti olvasáshoz is. A „Tanuló Szlovákia” lényege pedig pontosan a sorok között rejtőzik. Van benne persze egy seereg konkrétum is, melyek inkább utópisztikusnak, semmint realitásnak hathatnak a gyakorló pedagógus számára. Az viszont alapállásból sem szimpatikus nekem, ha valaki rögtön azt keresi benne, hogy miért nem lehet ezt meg azt, esetleg számológépen számolva „érvel”, hogy erre úgysem lesz soha pénz. Tudom, sok mindenhez kell az anyagi fedezet, de rengeteg dolgon

tud (tudna) változtatni az iskola és a pedagógus jelen feltételek mellett is.

Szerintem pedig ez az, ami miatt, mondhatni, örülnünk is kellene az efféle dokumentumoknak. Időről időre tükröt állít nekünk, összegzi azt, hogy hányadán állunk a „világi” színvonalhoz vezető úton. Szerintem nem vagyunk olyan rosszak és gyengék, mint azt sokan mondják. De a „világi” színvonalról is elég messze vagyunk. Bennem egy örök dilemma fogalmazódik meg a hazai intézményes edukációval kapcsolatban. A biztonságérzetet adó stagnálás és a kockázatvállalással együtt járó változtatás dilemmája. Az első verzió abból indul ki, hogy ami jó volt a múltban, jó lesz a jövőben is. Eközben elszalad mellettünk a világ, és mindenfélék leszünk, de „világiak” biztos nem. Az egész edukáció komolysága és összetettsége viszont abban nyilvánul meg, hogy a „nem világi” színvonal melletti döntést nem a diák, hanem a pedagógus hozza meg. Pedig a diák jövőjéről van igazán szó. A pedagógus dönt ugyanis (nagyreszt) arról, hogy mit és hogyan fog tanítani. Nem a tananyagra gondolok, hanem pl. arra, hogy „az elemzést” tanítom-e meg, vagy megtanítom a diákot elemezni.

A pedagógusmesterség egyik legkonkrétabb megnyilvánulása, hogy képes vagyok folyamatosan döntést hozni arról, miben változom, mit változtatok és mit nem. Az utóbbi húsz év számomra szintén érdekes kettősségeket hozott e tekintetben. Elhagytuk a normakövetést és a stabil értékrendszereket. Itt kvázi „modernizálódtunk”. Ezzel szemben a mit, hogyan, ki és leginkább miért tanulunk, tanuljunk kérdésre ugyanazokat a válaszokat adjuk és kapjuk, mint jó pár évtizeddel ezelőtt. Rendben van ez? Ugye, nem? S nem csak azért, mert mi „világszínvonalúak” akarunk lenni! Személy szerint azt kívánnám az előtünk álló iskolaévre, hogy (függetlenül attól, mi lesz a „Tanuló Szlovákia” sorsa) minél többen gyakoroljanak önreflexiót (esetleg önkritikát), keressék és találják meg azon területeket, melyekben változni, fejlődni, javulni tudnak. Ha másért nem, akkor azért, hogy reggelente bátran nézhessünk diákjaink és azok szülei, kollégáink és önmagunk szemébe. Ahogy tavalyi „évköszöntőmben” is írtam: minden év újrakezdés. Tekintetünket pedig most nem feltétlenül Párizsra kell vetnünk, hanem önmagunk szakmai megújulására. Visszavezető út nem létezik. Csak előre. Kívánok mindenkinek sikeres és elégedettségre okot adó tanévet!